

МАНДРИ ГУЛЛІВЕРА

Частина перша. «Подорож до Ліліпутії» (скорочено)

РОЗДІЛ І

Гуллівер був третім із п'ятьох синів небагатого поміщика з Ноттінгемширу. Ставши лікарем, він улаштувався хірургом на судно «Ластівка». Після одруження через матеріальну скруту знову вирушив у плавання на судні «Антилопа». 4 травня 1699 р. корабель знявся з якоря в Брістолі. Страшна буря віднесла його від Вандіменової Землі, і він опинився на 30° 2' широти. 5 листопада корабель розбився, але Гулліверу пощастило дістатися суходолу. Гуллівер ліг на низеньку м'яку траву й заснув так міцно, як не спав ще ніколи зроду.

Проспав я щонайменше годин з дев'ять, бо, коли прокинувся, був уже білий день. Я хотів був підвестися, але не зміг і ворухнутись: я лежав горілиць, і мої руки та ноги так само, як і моє довге густе волосся, були міцно прив'язані до чогось на землі. Все моє тіло, від пахв до стегон, було обновеане тонкими мотузочками. Я міг дивитися лише вгору; сонце починало вже припікати, і світло його сліпило мене. Навкруги чувся якийсь гомін, але хто то гомонить, я не міг розгледіти, бо, лежачи в такій позі, бачив тільки небо. Незабаром на моїй лівій нозі ворухнулося щось живе і, поволі посуваючись уперед, опинилося в мене на грудях, а потім підійшло під саме підборіддя. Опустивши погляд, наскільки зміг, я побачив чоловічка дюймів¹ шести на зріст, з луком та стрілою в руках і сагайдаком за плечима. Слідом за ним сунуло, як мені здалося, принаймні з півсотні таких самих чоловічків.

¹ Дюйм — приблизно 2,54 см.

Украй вражений, я так голосно скрикнув, що всі вони з переляку кинулися врзтіч; як я довідався потім, дехто з них навіть сильно забився, сплигуючи з мене на землю. Але незабаром вони повернулися, і один з них, наважившись стати перед самим моїм обличчям, на знак подиву підніс руки, звів угору очі і верескливо, але цілком виразно гукнув: «*Гекіна дегул!*» Решта кілька разів повторили ці самі слова, тоді для мене зовсім не зрозумілі.

Увесь цей час, як легко може уявити собі читач, я лежав у дуже незручній позі. Нарешті, після тривалих зусиль, мені пощастило розірвати мотузку й витягти із землі кілочку, якими була припнута моя ліва рука. Піднісши її до обличчя, я зрозумів, яким способом мене зв'язали. Шарпнувши різко головою, що завдало мені невимовного болю, я трохи послабив мотузочки, що прикріплювали моє волосся до землі з лівого боку, і спромігся повернути голову дюймів на два. Та чоловічки повтікали швидше, ніж я встиг спіймати когось із них. Після того довкола мене знявся несамопитий галас, а коли він ущух, хтось із них голосно вигукнув: «*Толго фонак!*» У ту ж мить я відчув, як у мою ліву руку вп'ялося з сотню стріл, колючих, наче голки. Далі чоловічки вдруге разом вистрелили в повітря, як у нас у Європі стріляють з мортир, і багато стріл упало мені на тіло (хоч я й не відчув їх), а декотрі влучили в обличчя, яке я відразу ж затулив лівою рукою. Коли ця злива стріл ущухла, я аж застогнав зі злості та болю і знову спробував звільнитися, але тоді чоловічки випустили ще більше стріл, а дехто

намагався шпигати мене списками в боки. На щастя, на мені була куртка з буйволячої шкіри, якої вони не могли проколоти.

Я подумав, що найобачніше буде поки що тихо лежати, а вночі за допомогою вже вільної лівої руки визволитися зовсім. Я мав підстави вважати, що міг би стати до бою з найбільшими арміями, які вони могли зібрати проти мене, коли всі жителі цієї країни не більші за тих, котрих я бачив. Однак доля розсудила інакше. Помітивши, що я не рухаюсь, вони перестали стріляти, але з гамору, який долинав до моїх вух, я здогадався — їх стало більше. Ярдів¹ за чотири від мене, якраз проти мого правого вуха, чути було стукіт, що тривав уже цілу годину, так, наче щось там будували. Повернувши голову, наскільки дозволяли кілочки та мотуззя, я побачив поміст футів² на півтора заввишки з двома-трьома драбинами; на ньому могло поміститися четверо тубільців. З того ж мосту один з них — певно, якась поважна особа — звернувся до мене з довгою промовою, з якої я не зрозумів жодного слова. Слід, щоправда, згадати, що, розпочинаючи її, він тричі вигукнув: «*Лангро дегул сан!*» (Ці слова, так само як і наведені вище, згодом мені повторили й пояснили.)

Зразу після того до мене підійшло з півсотні тубільців; вони розрізали мотузочки, якими з лівого боку була прив'язана моя голова, що дало мені змогу повернути її праворуч і бачити промовця та всі його рухи. Він здавався людиною середнього віку і був ніби вищий на зріст, ніж ті троє, що супроводили його. Один з них, трохи довший за мій середній палець, напевне паж, тримав шлейф, а ще двоє стояли з обох боків. Він промовляв, як справжній оратор, і в його словах було чути і погрози, і обіцянки, і співчуття, і ласку.

Я відповів йому небагатьма словами, але якнайпокірнішим тоном, знявши вгору ліву руку і звівши очі до сонця, немов закликаючи його у свідки. Я ледь не помирав з голоду — востаннє я їв за кілька годин перед тим, як покинув корабель; мій шлунок так настійно вимагав їжі, що я не міг побороти нетерплячку і, знехтувавши правила чемності, кілька разів підніс палець до губів на знак того, що хочу їсти. *Гурго* (такий був титул поважного вельможі, як я довідався згодом) зрозумів мене дуже добре. Зійшовши з помосту, він звелів приставити до мене кілька драбин, і ними полізли й попрямували до мого рота сотні тубільців, несучи в кошиках їжу, яку наказав зібрати й приготувати для мене владар, тільки-но довідавшись про мою появу. На смак то було м'ясо різних тварин, але я не міг розібрати, яких саме. Там були окости, лопатки й вирізки, що нагадували надзвичайно смачно приготовану баранину, проте всі вони були менші за жайворонкове крильце; я ковтав по два, а то й по три шматки разом і з'їдав щоразу по три хлібини, кожна з мушкетну кулю завбільшки. Чоловічки прислужували мені дуже жваво і на всякі лади виявляли свій подив та захоплення з мого великого зросту й апетиту.

Потім я дав знак, що хочу пити. Побачивши, як я їм, вони зрозуміли, що дешицею мене не задовольнять, і, оскільки були дуже винахідливі, надзвичайно спритно підкотили до моєї руки одну з найбільших своїх бочок і вибили в ній днище. Я вихилив її одним духом, бо там було менше як півпінти³ легкого вина, що скидалося на бургундське, тільки набагато смачніше. Потім вони підкотили мені другу бочку, яку я випив у такий самий спосіб, і знаками показав, що хочу ще, але вина в них більше не знайшлося. Коли я докінчив усі ці дива, чоловічки

¹Ярд — одиниця довжини в англійській системі мір — приблизно 91,44 см.

²Фут — у США, Великій Британії становить 30,48 см.

³Пінта — 0,57 літра.